

Η παρουσία του Θεού μέσα στο Σύμπαν

Αρχιμ. Επιφανίου Χατζηγιάνγκου
Φυσικού

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΥΜΠΑΝ

Το πιο σημαντικό ερώτημα

Υπάρχει Θεός; Ένα ερώτημα που απασχόλησε τον άνθρωπο από τα πανάρχαια χρόνια μέχρι σήμερα. Η ύπαρξι του Θεού είναι το πιο βασικό θέμα της ζωής μας. Αν υπάρχει Θεός και μεταφυσικός κόσμος, η ζωή μας έχει νόημα και περιεχόμενο. Αν δεν υπάρχει Θεός, η ζωή μας είναι μια πορεία που ξεκινά από το μηδέν και καταλήγει στο μηδέν. Γι' αυτό, η πρώτη και βασική αλήθεια που ομολογούμε στο Σύμβολο της Πίστεως είναι η ύπαρξι του Θεού: «Πιστεύω εις ένα Θεόν». Και ο απόστολος Παύλος τονίζει: «Πιστεύσαι δει τον προσερχόμενον τω Θεώ ότι έστι και τοις εκζητούσιν αυτόν μισθαποδότης γίνεται» (Εβρ. 11, 6). Δηλαδή, εκείνος που πλησιάζει το Θεό για να Τον λατρεύσει, θα πρέπει προηγουμένως να πιστέψει ότι υπάρχει Θεός και ότι θα αποδώσει στον καθένα κατά τα έργα του. Αφού λοιπόν η ύπαρξι του Θεού είναι το θεμέλιο της πίστεως, γι' αυτό και πολεμήθηκε όσο τίποτε άλλο από τους υλιστές και άθεους.

Ο Θεός μέσα από τα έργα Του

Πώς θα μπορούσε κάποιος να γνωρίσει τον Θεό και να πιστέψει στην ύπαρξί Του; Βεβαίως ο Θεός ως προς την ουσία Του είναι άυλος και αόρατος. «Θεόν ουδείς εώρακε πώποτε» (Ιω. 1, 18). Φανερώνεται όμως στον άνθρωπο και κάνει αισθητή την παρουσία Του μέσα από τις ενέργειές Του. Το πρώτο και βασικό μέσο με το οποίο ο Θεός φανερώθηκε στους ανθρώπους είναι ο φυσικός κόσμος. Αυτό το μεγαλειώδες Σύμπαν, το απέραντο ως προς το μέγεθος, το τέλειο ως προς την κατασκευή, το αρμονικό ως προς τη λειτουργία, το υπέροχο ως προς την ομορφιά, μαρτυρεί την ύπαρξι ενός απείρου, πανσόφου και παντοδυνάμου Θεού Δημιουργού. Και όπως ένας ζωγραφικός πίνακας μας υποχρεώνει να δεχθούμε καλλιτέχνη που τον ζωγράφισε, ένα άγαλμα μας παραπέμπει στον γλύπτη που το δημιούργησε και ένα ρολόι προϋποθέτει ένα ωρολογο ποιό που το κατασκεύασε, έτσι και ο φυσικός κόσμος που βλέπουμε γύρω μας, που είναι απείρως πιο τέλειος και ποικιλόμορφος και πολύπλοκος από κάθε ανθρώπινο κατασκεύασμα, μας υποχρεώνει να δεχθούμε ότι κάποιος τον έπλασε. «Πας οίκος κατα σκευάζεται υπό τινος, ο δε τα πάντα κατασκευάσας Θεός», όπως πολύ εύλογα αποφαίνεται ο απ. Παύλος (Εβρ. 3, 4). Δηλαδή, κάθε σπίτι φτιάχνεται από κά ποιον τεχνίτη και εκείνος που έφτιαξε τα πάντα είναι ο Θεός.

Ο έναστρος ουρανός

«Όλα μιλούν για το Θεό», έλεγε ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός. «Όπου κι αν στρέψω τη ματιά μου, παντού Εσέ, Θεέ, θα δω», ψάλλει ένας χριστιανός ποιητής. Παντού υπάρχει η παρουσία του Θεού μέσα στη φύσι.

Εκεί όμως που ο άνθρωπος κυριεύεται από θαυμασμό και δέος είναι ο έναστρος ουρανός. Τα αναρίθμητα άστρα με τα ποικίλα χρώματα και τη διαφορετική λαμπρότητα, που σαν διαμάντια στολίζουν τον ουράνιο θόλο, είναι ένα από τα πιο μαγευτικά θεάματα της φύσεως.

- Το πρώτο που θαυμάζει κανείς μελετώντας το αστρικό σύμπαν είναι ο αριθμός των αστερών. Με γυμνό μάτι μπορεί κάποιος να δει περίπου 5.000 α στέρια. Αν όμως στρέψει στον ουρανό ένα ισχυρό τηλεσκόπιο, θα δει πολύ περισσότερα, εκατομμύρια.

Σύμφωνα με τις έρευνες και τις ανακαλύψεις των αστρονόμων, τα αστέρια μέσα στο σύμπαν είναι κατανεμημένα σε τεράστιες ομάδες που ονομάζονται γαλαξίες. Ο κάθε γαλαξίας αποτελείται από 100 έως 200 δισεκατομμύρια άστρα! Υπολογίζεται ότι μέσα στο σύμπαν υπάρχουν γύρω στο ένα τρισεκατομμύριο τέτοιοι γαλαξίες! Φανταστείτε λοιπόν πόσα άστρα υπάρχουν.

- Το δεύτερο που θαυμάζει κανείς είναι οι τεράστιες αποστάσεις που χωρίζουν τα αστέρια μεταξύ τους. Όπως γνωρίζουμε από τα μαθητικά μας χρόνια, το φως τρέχει με μια ασύλληπτα μεγάλη ταχύτητα, την μεγαλύτερη που υπάρχει μέσα στο Σύμπαν. Τρέχει με 300.000 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο! Δηλαδή σ' ένα δευτερόλεπτο διανύει απόστασι σχεδόν από τη Γη μέχρι τη Σελήνη. Η απόστασι από τη Γη μέχρι τον Ήλιο είναι 150 εκατομμύρια χιλιόμετρα. Ένα αεροπλάνο θα χρειαζόταν 20 χρόνια για να πάει στον Ήλιο. Το φως όμως, με την ιλιγγιώδη ταχύτητά του, κάνει αυτό το ταξίδι μόλις σε 8 λεπτά.

Το πιο κοντινό αστέρι σε μας είναι ο «εγγύτατος του Κενταύρου». Ξέρετε πόσο χρόνο κάνει το φως για να έλθει από εκεί μέχρις εδώ; Το φως, με την ταχύτητα των 300.000 χιλιομέτρων το δευτερόλεπτο, χρειάζεται 4 ολόκληρα χρόνια να ταξιδεύει, για να φτάσει από τον εγγύτατο του Κενταύρου μέχρι τη Γη. Ένα αεροπλάνο θα χρειαζόταν 6 εκατομμύρια χρόνια! Και αυτό, όπως είπαμε, είναι το πιο κοντινό μας αστέρι. Υπάρχουν αστέρια που απέχουν 20, 30, 60 έτη φωτός και περισσότερο.

Η διάμετρος του γαλαξία μας είναι 100.000 ετη φωτός. Δηλαδή, για να πάει το φως από τη μια άκρη του γαλαξία μέχρι την άλλη χρειάζεται

να ταξιδεύει 100.000 χρόνια! Δεν μπορεί ο άνθρωπος να συλλάβει τις αποστάσεις αυτές. Ας μην προχωρήσουμε στις αποστάσεις μεταξύ των γαλαξιών και στη διάμετρο του Σύμπαντος, γιατί θα μας καταλάβει ίλιγγος.

- Ένα τρίτο θέμα που προκαλεί θαυμασμό είναι τα μεγέθη των άστρων. Για παράδειγμα ο Ήλιος, που είναι ένα αστέρι μέσου μεγέθους, είναι 1.300.000 φορές μεγαλύτερος από τη Γη. Αν θεωρήσουμε τον Ήλιο σαν ένα πορτοκάλι, η Γη θα είναι κοντά του σαν κόκκος άμμου! Και υπάρχουν αστέρια πολύ μεγαλύτερα από τον Ήλιο.

- Άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό του Σύμπαντος είναι η κίνηση. Όλα τα ουράνια σώματα κινούνται. Η Σελήνη κινείται γύρω από τη Γη. Η Γη και οι άλλοι πλανήτες κινούνται γύρω από τον Ήλιο. Ολόκληρο το ηλιακό σύστημα κινείται γύρω από το κέντρο του γαλαξία κ.ο.κ. Οι ταχύτητες των κινήσεων αυτών είναι τεράστιες. Η Γη περιστρέφεται γύρω από τον Ήλιο με ταχύτητα 110 χιλιάδες χιλιόμετρα την ώρα. Άλλα και οι άλλοι πλανήτες περιστρέφονται με μεγάλες ταχύτητες γύρω από τον Ήλιο, σε αυστηρά καθορισμένες τροχιές, υπακούοντας σε θαυμάσιους νόμους (νόμοι του Κέπλερ). Και όχι μόνο το δικό μας σύστημα, αλλά όλα τα άστρα, οι γαλαξίες, τα σμήνη των γαλαξιών, κινούνται με απόλυτη τάξη και αρμονία. Ένας ουράνιος τροχονόμος, ένα αόρατο χέρι κατευθύνει τις τεράστιες ουράνιες σφαίρες, ώστε να ακολουθούν απαρασάλευτα και για αιώνες την πορεία τους μέσα στο αχανές Σύμπαν.

- Το πιο καταπληκτικό όμως είναι ότι όλα τα ουράνια σώματα έλκονται μεταξύ τους με μια αόρατη και μυστηριώδη δύναμη, που λέγεται παγκόσμια έλξη, ή βαρύτητα.

Αν υποθέσουμε ότι για μια στιγμή σταματούσε να υπάρχει η δύναμη αυτή της βαρύτητας, όλα τα ουράνια σώματα θα ξέφευγαν από τις τροχιές τους και το Σύμπαν θα διαλυόταν.

Ποιος έθεσε την θαυμαστή αυτή δύναμη που συνέχει και περικρατεί το Σύμπαν; Ο μέγιστος των φυσικών όλων των αιώνων, που ανακάλυψε και το νόμο της παγκοσμίου έλξης, ο βαθειά θρησκευόμενος επιστήμων και βαθύς μελετητής της Αγίας Γραφής, ο Ισαάκ Νεύτων, γράφει στο περίφημο έργο του «Principia»: «Ο μεγαλοπρεπής δεσμός που συνδέει τα άστρα μεταξύ τους είναι δυνατό να προέρχεται μόνο από τη σοφία και τη βούλησι ενός Όντος ισχυρού και λογικού. Και αυτό το ονομάζουμε Κύριο και Θεό Παντοδύναμο».

Και ο μεγάλος φιλόσοφος της αρχαίας Ελλάδος Αριστοτέλης λέει τα εξής:

«Όπως ο ναυτικός που βλέπει να προβάλλει από μακριά κάποιο καράβι με ολάνοιχτα πανιά, σκέφτεται πως υπάρχει δίχως άλλο κάποιος κυβερνήτης του καραβιού που το κατευθύνει και το προσεγγίζει στο λιμάνι, έτσι και όσοι σήκωσαν για πρώτη φορά τα μάτια τους στον ουρανό και αντίκρυσαν τον ήλιο να διανύει την τροχιά του από την ανατολή μέχρι τη δύση και είδαν τις καλοχαραγμένες γραμμές των άστρων, αναζήτησαν τον Μεγάλο Δημιουργό του υπέροχου αυτού Σύμπαντος, γιατί ήταν αναγκασμένοι λογικά να παραδεχθούν, ότι αυτός ο θαυμάσιος για την αρμονία του κόσμος δεν μπορεί να έγινε στην τύχη, αλλά χρωστά την ύπαρξί του σε κάποιο Ον πανίσχυρο και άπειρο» (Σέξτος, Εμπειρ. Δογμ. ΙΙΙ, 2)

Ο Ήλιος

Ας δούμε τώρα τον ήλιο, το λαμπρό αυτό άστρο που μας φωτίζει, μας θερμαίνει και μας ζωογονεί.

• Οι φυσικές ιδιότητες τον ήλιου.

Ο ήλιος απέχει από τη γη, όπως έχουμε αναφέρει, 150 εκατομμύρια χιλιόμετρα και είναι ως προς το μέγεθος 1.300.000 φορές μεγαλύτερος από τη γη. Γύρω απ' αυτόν περιστρέφονται οι πλανήτες, τους οποίους έλκει με τη βαρύτητά του. Η ύλη από την οποία αποτελείται (κυρίως τα αέρια υδρογόνο και ήλιο) βρίσκεται σε διάπυρη κατάσταση. Η θερμοκρασία στην επιφάνεια του είναι 6.000 βαθμοί Κελσίου, ενώ στο κέντρο του φτάνει τους 15 εκατομμύρια βαθμούς!

Ο ήλιος εκπέμπει τεράστια ποσά θερμότητας στο διάστημα. Ένα μέρος της θερμότητας αυτής δέχεται και η γη και έτσι υπάρχει και διατηρείται η ζωή.

Ένα μεγάλο ερώτημα που απασχόλησε τους επιστήμονες είναι το πώς παράγει τη θερμότητα του ο ήλιος. Μετά από πολλές μελέτες κατέληξαν στο συμπέρασμα, ότι η θερμότητα που εκπέμπει ο ήλιος οφείλεται στην πυρηνική ενέργεια. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι το φωτεινό αυτό άστρο, όπως και όλα τα άστρα του ουρανού, είναι ένα γιγαντιαίο πυρηνικό εργοστάσιο. Με θαυμαστούς μηχανισμούς «καίει» το καύσιμό του, που είναι το υδρογόνο και ακτινοβολεί σταθερά εδώ και 4,5 δισεκατομμύρια χρόνια. Με τον ίδιο σταθερό ρυθμό θα συνεχίσει να ακτινοβολεί για άλλα τόσα χρόνια. Η θαυμαστή αυτή σταθερότητα, με την οποία εκπέμπει την ακτινοβολία και τη θερμότητα, που είναι τόσο απαραίτητη για την ύπαρξη και την διατήρησι της ζωής, οφείλεται σ' ένα ρυθμιστικό παράγοντα, κι αυτός είναι η βαρύτητα. Αυτή συγκρατεί τις τεράστιες δυνάμεις που προκαλούνται στο εσωτερικό του ήλιου και δεν τον αφήνει να εκραγεί.

• Η χρησιμότητα του ήλιου

Ο ήλιος είναι η πηγή της ζωής στον πλανήτη μας. Ας δούμε μερικές από τις πολύτιμες προσφορές του.

1. Με τη θερμότητα που εκπέμπει εξασφαλίζεται η κατάλληλη θερμοκρασία για να γίνουν οι βιοχημικές διαδικασίες μέσα στους ζωντανούς οργανισμούς, και να παραχθούν οι διάφορες ουσίες που είναι απαραίτητες για τη ζωή.

2. Συντελεί σε μια θαυμαστή λειτουργία, τη φωτοσύνθεση, χάρι στην οποία τα φυτά παίρνουν νερό από τη γη και διοξείδιο του άνθρακα από την ατμό σφαιρα και μας δίνουν οξυγόνο και τη γλυκόζη. Το οξυγόνο το αναπνέουμε και η γλυκόζη αποτελεί βασικό συστατικό των τροφών μας.

3. Μέ τη θερμότητά του ο ήλιος εξατμίζει το νερό της θάλασσας, το μετατρέπει σε υδρατμούς, που στη συνέχεια γίνονται βροχή για να ποτίσουν ολόκληρη τη γη. Κάθε χρόνο εξατμίζονται από τη θάλασσα 400 τρισεκατομμύρια τόνοι νερού.

4. Επίσης ο ήλιος προκαλεί τους ανέμους, οι οποίοι μεταφέρουν τους υδρατμούς σε όλη τη γη. Επιπλέον οι άνεμοι εξασφαλίζουν μια ομοιόμορφη κατανομή της θερμοκρασίας στον πλανήτη μας.

5. Τέλος ο ήλιος είτε άμεσα είτε έμμεσα είναι η πηγή ενέργειας στη γη, αφού τα ξύλα, τα κάρβουνα, τα πετρέλαια και τα άλλα καύσιμα οφείλουν την προέλευσί τους στη φωτοσύνθεση και συνεπώς στον ήλιο. Αλλά και οι τροφές που τρώμε είναι κι αυτές κόνσέρβες ηλιακής ενέργειας.

«Οι ουρανοί διηγούνται δόξαν Θεού»

Όλα αυτά και άλλα πολλά μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ένας πάνσοφος και παντοδύναμος δημιουργός που τα σχεδίασε και τα έπλασε. Το αχανές Σύμπαν με τα τρισεκατομμύρια άστρα, οι αρμονικές κινήσεις τους, η μυστηριώδης έλξη που τα συγκρατεί, ο θαυμαστός μηχανισμός με τον οποίο φωτοβολούν, η γενικότερη τάξη που επικρατεί στο Σύμπαν, οι τέλει νόμοι που το κυβερνούν, καθώς και ένας βαθύτερος σκοπός που κρύβεται σ' αυτό, μας προκαλούν τον θαυμασμό και την έκπληξη. Δεν μπορεί όλα αυτά να έγιναν τυχαία. Όλα μαρτυρούν και φωνάζουν με μια σιωπηλή κραυγή, ότι υπάρχει Θεός, και όλα ψάλλουν και υμνούν με μια μυστική μελωδία τα μεγαλεία του Πλάστη. «Οι ουρανοί διηγούνται δόξαν Θεού, ποίησιν δε χειρών αυτού αναγέλλει το στερέωμα». (Ψαλμ. 18, 2).

Ένας μεγάλος φιλόσοφος, ο Καντ, έλεγε: «Δύο πράγματα γεμίζουν την ψυχή μου με θαυμασμό· ο έναστρος ουρανός που είναι πάνω μου και η φωνή της συνειδήσεως που είναι μέσα μου».

Ο πρώτος αστροναύτης Γιούρι Γκαγκάριν είπε κάποτε: «Εκεί που πέταξα δεν είδα πουθενά τον Θεό». Πόσο επιπόλαια έβγαλε αυτό το συμπέρασμα! Απάντησι σ' αυτό που είπε έδωσε ένας άλλος αστροναύτης, ο Γκόρτον Κούπερ, με δύο πτήσεις στο διάστημα: «Κατά τις πτήσεις μου στο διάστημα, ούτε κι εγώ είδα πουθενά το Θεό· είδα όμως μερικά από τα θαύματα που δημιούργησε». Τέλος, ο μεγάλος μουσουργός Haydn είπe: «Μ' αυτό τον τρόπο πρέπει να εξοικειωθούμε προς τα θαύματα του ουρανού ώστε να γίνουν γέφυρα προς τον Θεό».

Η Γη, ένας μοναδικός πλανήτης

• Γενικά στοιχεία

Η γη είναι ο τρίτος στη σειρά πλανήτης. Είναι μια τεράστια σφαίρα με διάμετρο 13.000 χιλιόμετρα και μάζα 6 εξάκις εκατομμύρια τόνους. Περιστρέφεται γύρω από τον ήλιο με ταχύτητα 110.000 χιλιόμετρα την ώρα σαν ένα τεράστιο διαστημόπλοιο με 6 δισεκατομμύρια επιβάτες. Κινείται με σταθερό χρόνο περιστροφής, σε αυστηρά καθορισμένη τροχιά, χωρίς τραντάγματα ή θορύβους. Και το κυριότερο δε στηρίζεται πουθενά. Κινείται στο κενό. Ο χρόνος περιστροφής της γης γύρω από τον ήλιο είναι 365 ήμερες και 6 ώρες περίπου. Η ακρίβεια στο χρόνο περιστροφής είναι καταπληκτική. Σε 1.800 χρόνια δεν άλλαξε ούτε κατά ένα εκατοστό του δευτερολέπτου. Γι' αυτό μπορούμε να προβλέψουμε με ακρίβεια και τις εκλείψεις. Εκτός από την κίνηση γύρω από τον ήλιο η γη περιστρέφεται και γύρω από τον εαυτό της σε 24 ώρες. Αυτές είναι οι πιο γνωστές κινήσεις της γης. Υπάρχουν όμως και άλλες, δεκατέσσερις συνολικά.

• Υπάρχουν εξωγήινοι;

Ένα πανάρχαιο ερώτημα που απασχόλησε τον άνθρωπο είναι το αν είμαστε μόνοι στο Σύμπαν. Πολύς λόγος γίνεται για εξωγήινους και για ζωή σε άλλους πλανήτες. Αφού υπάρχουν τόσα τρισεκατομμύρια άστρα και το καθένα έχει τους πλανήτες του, γιατί να θεωρείται απίθανο κάποιοι απ' αυτούς να έχουν τις συνθήκες που είναι απαραίτητες για τη ζωή; Αυτό υποστηρίζουν πολλοί, επιστήμονες και μη. Ωστόσο, οι πιθανότητες για ύπαρξη ζωής σε άλλους πλανήτες όλο και μικραίνουν. Η γη, όπως θα δούμε στη συνέχεια, είναι ένας μοναδικός πλανήτης που συγκεντρώνει όλες τις προϋποθέσεις για την ύπαρξη της ζωής. Και αυτές οι προϋποθέσεις είναι πάρα πολλές, ώστε

να είναι εντελώς απίθανο να συγκεντρώνονται όλες μαζί σε ένα πλανήτη.

- **Οι θαυμαστές ιδιαιτερότητες της γης**

Θα δούμε τώρα κάποιες από τις πάμπολλες ιδιαιτερότητες της γης, που την καθιστούν ένα μοναδικό πλανήτη μέσα στο Σύμπαν.

1. Η θέση της γης

α) Στον γαλαξία. Η γη βρίσκεται σ' ένα «ήσυχο» σημείο του γαλαξία μας· στην «Γαλαξιακή Κατοικήσιμη Ζώνη» (GHZ). Απέχει 25 χιλιάδες έτη φωτός από το κέντρο του. Αν ήταν πιο κοντά, θα βομβαρδιζόταν από την κοσμική ακτινοβολία η οποία παράγεται από τις εκρήξεις των *supernova*, που βρίθουν στο κέντρο του γαλαξία. Αυτό θα σήμαινε την καταστροφή της. Αν αντιθέτως βρισκόταν πιο μακριά, στα όρια του γαλαξία, εκεί δεν υπάρχουν άφθονα μέταλλα απαραίτητα για τη ζωή.

β) Στο Ηλιακό Σύστημα. Η θέση της γης στο Ηλιακό Σύστημα θεωρείται επίσης ιδανική. Βρίσκεται στην «Κατοικήσιμη Ζώνη» του Ηλιακού Συστήματος. Ούτε κοντά στον Ήλιο, οπότε θα είχαμε πολύ υψηλές θερμοκρασίες, όπως η Αφροδίτη, ούτε μακριά, οπότε θα είχαμε χαμηλές θερμοκρασίες, όπως ο Άρης. Η «χρυσή απόσταση» Γης-Ηλίου εξασφαλίζει τη δυνατότητα σχηματισμού των βιομορίων (υδατανθράκων, πρωτεϊνών κ.λπ) τα οποία συνθέτουν τους ζωντανούς οργανισμούς. Η θερμοκρασία της γης εξασφαλίζει επίσης την ύπαρξη του νερού σε υγρή φάση. Το νερό σε υγρή μορφή διαλύει τις χημικές ουσίες, ώστε να μπορούν να ενωθούν μεταξύ τους και να συνθέσουν άλλες πιο πολύπλοκες απαραίτητες στη ζωή. Ακόμα, αν βρισκόταν στα εξωτερικά όρια του Ηλιακού Συστήματος, θα βομβαρδιζόταν αδιάκοπα από αστεροειδείς και κομήτες.

2. Ο ήλιος. Είναι τέτοιος ο αστρικός τύπος του ήλιου μας (μέγεθος, σταθερότητα ακτινοβολίας, φασματικός τύπος κ.ά.) που ευνοεί την ύπαρξη της ζωής.

3. Λίγο πιο μακριά από τη Γη περιστρέφονται δύο μεγάλοι πλανήτες· ο Δίας (318 φορές μεγαλύτερος της Γης) και ο Κρόνος (95 φορές μεγαλύτερος). Αυτοί λειτουργούν σαν παγίδες των μετεωριτών, κομητών κ.λπ., έλκοντάς τους με την ισχυρή βαρύτητα που έχουν. Είναι τα «αλεξικέραυνα» που προστατεύουν τη γη. Αν ο Δίας δεν υπήρχε ή βρισκόταν σε εσωτερική τροχιά, η Γη θα δεχόταν μια βροχή από αστρικά αντικείμενα (10.000 φορές περισσότερα), γεγονός που θα εμπόδιζε την ύπαρξη της ζωής.

4. Η κλίσι του άξονα της γης

Ένα άλλο θαυμαστό φαινόμενο που συναντούμε στη Γη είναι ότι ο άξονας περιστροφής της παρου σιάζει μια κλίσι 23,5 μοιρών. Αυτή η κλίσι, σε συνδυασμό με την κίνηση της Γης γύρω από τον Ήλιο εξασφαλίζει τις τέσσερις εποχές του έτους. Αν δεν υπήρχε αυτή η κλίσι δεν θα είχαμε τις εναλλαγές των εποχών, αλλά κάθε περιοχή της Γης θα είχε μονίμως μια εποχή.

5. Η περιστροφή της Γης

Η περιστροφή της Γης γύρω από τον εαυτό της σε 24 ώρες προκαλεί την ημέρα και τη νύκτα. Αν δεν υπήρχε αυτή η περιστροφή, τότε η μια πλευρά της Γης θα είχε μονίμως ημέρα και η άλλη μονίμως νύκτα.

6. Η ύπαρξι της Σελήνης

Η Γη έχει και ένα δορυφόρο, τη Σελήνη, που περιστρέφεται γύρω απ' αυτήν. Πέρα από την ομορφιά και τη γοητεία που προκαλεί με το γλυκό της φως, εκπληρώνει και άλλους, ουσιαστικότερους σκοπούς. Κατ' αρχήν, η ύπαρξι της Σελήνης με τη σχετικά μεγάλη μάζα της, εξασφαλίζει τη σταθερότητα του άξονα περιστροφής της Γης. Αν η Σελήνη δεν υπήρχε, και μάλιστα στην κατάλληλη θέση, ή αν ήταν μικρότερη, όπως οι δορυφόροι άλλων πλανητών, ο άξονας της Γης θα άλλαζε διαρκώς διεύθυνσι, με αποτέλεσμα την αστάθεια στο κλίμα, που θα καθιστούσε δύσκολη ή και αδύνατη την ύπαρξι ζωής. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς κάποιου αστροφυσικού, αν δεν υπήρχε η Σελήνη, η θερμοκρασία στη γη θα κατέβαινε στους -100°C το χειμώνα και θα ανέβαινε στους $+150^{\circ}\text{C}$ το καλοκαίρι! Μια άλλη συμβολή της Σελήνης είναι οι παλίρροιες που προκαλεί. Όπως γνωρίζουμε τα νερά των θαλασσών ανεβαίνουν και κατεβαίνουν δύο φορές το εικοσιτετράωρο. Αυτό οφείλεται κυρίως στην έλξι της Σελήνης. Με τις παλίρροιες γίνεται ανάδευσι (ανακάτεμα) του νερού της θαλάσσης, γεγονός που αποτρέπει την αποσύνθεσι.

7. Η μάζα της Γης

Ένα άλλο σημαντικό δεδομένο που ευνοεί την ύπαρξι ζωής στον πλανήτη μας είναι η μάζα της Γης. Η Γη διαθέτει την ακριβώς απαιτούμενη μάζα. Αν η μάζα της ήταν μικρότερη, θα είχε μικρότερη βαρυτική έλξι, οπότε δεν θα μπορούσε να συγκρατήσει την ατμόσφαιρα (όπως η Σελήνη). Αν η μάζα της ήταν μεγαλύτερη, θα είλκυε περισσότερους μετεωρίτες που θα προκαλούσαν καταστροφές.

Ερωτήματα

Πώς έτυχαν όλες αυτές οι θαυμαστές συμπτώσεις σ' ένα και μόνο πλανήτη;

- Πώς έτυχε η Γη να βρίσκεται στην κατάλληλη θέση μέσα στον γαλαξία;
- Πώς έτυχε να είναι και πλανήτης σ' ένα αστέρι σαν τον Ήλιο, που είναι κατάλληλος για να συντηρήσει τη ζωή;
- Πώς έτυχε να βρίσκεται και στην κατάλληλη απόσταση από τον Ήλιο (ούτε πολύ κοντά, ούτε πολύ μακριά) ώστε να έχει την απαιτούμενη θερμοκρασία για να μπορεί να αναπτυχθεί η ζωή;
- Πώς έτυχε να την περιβάλλουν και δύο μεγάλοι πλανήτες (ο Δίας και ο Κρόνος) που σαν αλεξικέραυνο την προστατεύουν από τους μετεωρίτες και τα άλλα ουράνια αντικείμενα που θα την απειλούσαν;
- Πώς έτυχε ο άξονας της Γης να έχει και την κατάλληλη κλίση ($23,5^\circ$), ώστε να υπάρχουν οι εποχές;
- Πώς έτυχε να έχει και ένα δορυφόρο (τη Σελήνη) που να έχει το κατάλληλο μέγεθος ώστε να κρατά σταθερό τον άξονα της για να εναλλάσσονται ομαλά οι τέσσερις εποχές;
- Πώς έτυχε να έχει και την κατάλληλη μάζα ώστε να συγκρατεί την ατμόσφαιρα;

Όλα αυτά και άλλα πολλά ερωτήματα μαρτυρούν ένα σοφό σχέδιο, που το επεξεργάστηκε ένας τέλειος Νους και το πραγματοποίησε μια άπειρη Δύναμι, με σκοπό να κάνει αυτό τον πλανήτη, τη Γη μας, ένα ξεχωριστό δημιούργημα που θα φιλοξενούσε το θαυμαστό φαινόμενο που λέγεται ζωή.

Αν προχωρήσει κανείς περισσότερο, θ' ανακαλύψει και άλλες συμπτώσεις μέσα στο Σύμπαν και ιδιαιτέρως στη Γη. Όλη αυτή η έρευνα οδηγεί τελικά σ' ένα συγκλονιστικό συμπέρασμα: Όλο το Σύμπαν, όλος ο φυσικός κόσμος και η Γη ξεχωριστά, έγιναν για τον άνθρωπο. Μη βιαστείτε να πείτε ότι είναι υπερβολή που διακηρύττουν θεολόγοι ή θρησκόληπτοι άνθρωποι. Το συμπέρασμα αυτό είναι μια άποψη στην οποία κατέληξαν στις μέρες μας οι επιστήμονες και ονομάζεται ανθρωπική αρχή.

Η ατμόσφαιρα

Αφού είδαμε μερικές από τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει ο πλανήτης μας μέσα στο αστρικό σύμπαν, ας πούμε λίγα λόγια και για την ατμόσφαιρα που την καλύπτει. Ατμόσφαιρα ονομάζεται το στρώμα του αέρα που περιβάλλει τη γη. Είναι μια αέρια θάλασσα, μέσα στην οποία κολυμπάνε όλοι οι χερσαίοι οργανισμοί. Συγκρατείται, όπως είπαμε, από την βαρύτητα και φθάνει πρακτικά σε ύψος 3.500 χιλιομέτρων. Η ατμόσφαιρα είναι μίγμα πολλών αερίων, το καθένα από τα οποία εξυπηρετεί και ένα σκοπό. Τα κυριότερα αέρια είναι τα εξής:

α) Το Οξυγόνο. Βρίσκεται σε ποσοστό 21%. Είναι απαραίτητο για τη ζωή, διότι προκαλεί τις καύσεις μέσα στους οργανισμούς, από τις οποίες παράγεται κίνηση και κάθε είδους ενέργεια. Το ποσοστό, στο οποίο το συναντούμε, είναι το ιδανικό για την ομαλή λειτουργία της ζωής. Αν ήταν μικρότερο, θα είχαμε δύσπνοιας. Αν ήταν μεγαλύτερο, θα είχαμε καταστρεπτικές συνέπειες, διότι το οξυγόνο σε μεγάλες ποσότητες είναι τοξικό (δηλητηριώδες) για τους οργανισμούς. Επίσης θα προκαλούνταν εύκολα πυρκαγιές.

β) Το Άζωτο. Βρίσκεται σε ποσοστό 78%. Παίζει κι αυτό σημαντικό ρόλο στο περιβάλλον και στη ζωή. Αφ' ενός αραιώνει το οξυγόνο, αφ' ετέρου με τις αστραπές και τους κεραυνούς ενώνεται με το οξυγόνο, και στη συνέχεια πέφτοντας στη γη με τη βροχή, γίνεται λίπασμα για τα φυτά (αζωτούχα λιπάσματα).

γ) Τρίτο βασικό συστατικό της ατμόσφαιρας είναι το διοξείδιο του άνθρακα. Βρίσκεται γενικά σε πολύ μικρό ποσοστό (μικρότερο του 1%). Όμως η παρουσία του είναι απαραίτητη, όσο και του οξυγόνου. Διότι το διοξείδιο του άνθρακα είναι αναγκαίο για τη φωτοσύνθεση, κατά την οποία τα φυτά το χρησιμοποιούν μαζί με το νερό για να παρασκευάσουν τη γλυκόζη και στη συνέχεια τους καρπούς, το ξύλο και όλα τα φυτικά παράγωγα. Συνεπώς, χωρίς διοξείδιο του άνθρακα δε θα υπήρχε φυτική ζωή και α σφαλώς ούτε ζωική. Και εδώ υπάρχουν λεπτές ισορροπίες. Αν το ποσοστό του διοξειδίου του άνθρακα αυξηθεί, τότε έχουμε το φαινόμενο του θερμοκηπίου, που συνεπάγεται αύξηση της θερμοκρασίας της γης. Επίσης η αύξηση θα επέφερε βλαβερές συνέπειες στα ζώα, δύσπνοια και θάνατο. Αντίθετα, αν το ποσοστό μειωθεί, αυτό θα επηρέαζε τα φυτά και θα είχαμε ελάττωση του οξυγόνου της ατμόσφαιρας.

δ) Όζον. Είναι ένα αέριο που το συναντούμε στην ανώτερη ατμόσφαιρα σε ύψος 24 χιλιομέτρων. Έχει πάχος μόλις μισό εκατοστό του μέτρου. Και όμως, αυτό το λεπτότατο στρώμα του όζοντος μας προστατεύει σαν μια ομπρέλα από τις βλαβερές υπεριώδεις

ακτινοβολίες του ήλιου, που είναι καρκινογόνες! Όλοι έχουμε ακούσει για την τρύπα του όζοντος και γενικά για την καταστροφή του χρήσιμου αυτού αερίου, που έχει ως αποτέλεσμα ο ήλιος να έχει γίνει 500 φορές πιο επικίνδυνος απ' ό,τι πριν από μερικές δεκαετίες.

ε) Τέλος, βασικό αέριο είναι και οι **υδρατμοί**, οι οποίοι προέρχονται από την εξάτμιση του νερού των θαλασσών και των λιμνών. Αυτοί οι υδρατμοί γίνονται σύννεφα και στη συνέχεια πέφτουν σαν βροχή στη γη για να καλύψουν τις ανάγκες σε νερό όλων των ζωντανών οργανισμών. Εκτός όμως από την προμήθεια νερού την οποία εξασφαλίζουν, οι υδρατμοί συντελούν και σε κάτι άλλο πολύ σπουδαίο. Μειώνουν τη μεγάλη διαφορά θερμοκρασιών που θα υπήρχε μεταξύ ημέρας και νύκτας. Αν δεν υπήρχαν υδρατμοί στην ατμόσφαιρα, την ημέρα η γη θα καιγόταν από την υψηλή θερμοκρασία, ενώ την νύκτα θα υπήρχε πολικό ψύχος. Επομένως, ζωή δεν θα μπορούσε εύκολα να υπάρξει.

Πέρα απ' αυτά που αναφέραμε για τη χρησιμότητα του κάθε αερίου ξεχωριστά, θα πρέπει να συμπληρώσουμε και κάποιες άλλες σημαντικές ωφέλειες που μας προσφέρει η ατμόσφαιρα.

- Κατ' αρχήν αποτελεί το μέσο της διαδόσεως του ήχου. Ο κάθε ήχος (ομιλία, μουσική, θόρυβος κ.λπ.) ταξιδεύει και φτάνει στο αυτί μας μέσω του ατμοσφαιρικού αέρα.
- Επίσης η ατμόσφαιρα μας προστατεύει από τους μετεωρίτες, οι οποίοι όταν μπουν στην ατμόσφαιρα, λόγω της μεγάλης ταχύτητας που έχουν, υπερθερμαίνονται εξ αιτίας της τριβής τους με τον αέρα, αναφλέγονται και διαλύονται. Είναι τα «αστέρια» που βλέπουμε να πέφτουν τις νύκτες. Σπάνια φτάνουν στη γη. Ενώ στη Σελήνη, που δεν υπάρχει ατμόσφαιρα, πέφτουν πολύ περισσότεροι μετεωρίτες και δημιουργούν τους γνωστούς κρατήρες που βλέπουμε στην επιφάνειά της.

Γι' αυτή τη λεπτομέρεια ο μεγάλος Άγγλος φυσικός Joule (Τζάουλ) αναφωνεί:

«Η ψυχή μου ξεχειλίζει από θαυμασμό και ευγνωμοσύνη, όταν σκέφτομαι τη θαυμάσια οργάνωση, που επενόησε ο Δημιουργός της Φύσεως, για να προστατεύσει τα πλάσματά Του. Χωρίς την ατμόσφαιρα, που μας καλύπτει σαν μια ασπίδα, θα ήμασταν εκτεθειμένοι συχνά σε βομβαρδισμό αναπόφευκτο».

Οι θάλασσες (υδρόσφαιρα)

Μετά από την ατμόσφαιρα και όλα τα θαυμαστά που γνωρίσαμε γι' αυτήν, ας στρέψουμε την προσοχή μας στις θάλασσες, τις απέραντες αυτές δεξαμενές του νερού.

• Το νερό και οι θαυμαστές ιδιότητές του

Το νερό είναι η πιο πολύτιμη ουσία στο σύμπαν. Και οι λόγοι είναι κυρίως οι εξής:

α) Αποτελεί βασικό στοιχείο στη φωτοσύνθεση. Όπως αναφέραμε και πιο πάνω, κατά τη φωτοσύνθεση τα φυτά παίρνουν νερό από τη γη με τις ρίζες τους και διοξείδιο του άνθρακα από την ατμόσφαιρα και μετά από πολύπλοκες χημικές διαδικασίες παρά γουν οξυγόνο και γλυκόζη. Συνεπώς το οξυγόνο που αναπνέουμε προέρχεται από το νερό που απορροφούν τα φυτά.

β) Είναι άριστος διαλύτης. Το νερό που περιέχεται στο σάλιο και στα υγρά του στομάχου διαλύει τις θρεπτικές ουσίες που βρίσκονται στις τροφές και έτσι μπορεί ο οργανισμός να τις απορροφήσει και να τις αφομοιώσει.

γ) Διατηρεί σταθερή τη θερμοκρασία των οργανισμών. Κι αυτό διότι το νερό δεν αλλάζει εύκολα τη θερμοκρασία του. Αυτή η ιδιότητα εξασφαλίζει στους οργανισμούς, που αποτελούνται κατά 70% από νερό, μια θερμική σταθερότητα στις αυξομειώσεις της θερμοκρασίας του περιβάλλοντος. Για τους πιο πάνω λόγους, και για πολλούς άλλους, το νερό είναι περισσότερο αναγκαίο από την τροφή. Χωρίς τροφή μπορεί να ζήσει κάποιος για μερικές εβδομάδες. Χωρίς νερό όμως δεν μπορεί να ζήσει ούτε μια εβδομάδα.

• Η προμήθεια του νερού

Αφού λοιπόν το νερό είναι τόσο πολύτιμο και αναγκαίο, θα πρέπει με κάποιο τρόπο να το προμηθεύονται όλοι οι ζωντανοί οργανισμοί. Όλοι γνωρίζουμε τον καταπληκτικό τρόπο με τον οποίο προμηθεύεται η γη το πολύτιμο αυτό αγαθό. Υπάρχουν οι τεράστιες αποθήκες νερού· οι θάλασσες και οι λίμνες. Με τη θερμότητα του ήλιου εξατμίζονται μεγάλες ποσότητες νερού. Όπως ήδη αναφέραμε, κάθε χρόνο εξατμίζονται από τις θάλασσες και τις λίμνες 400 τρισεκατομμύρια τόννοι νερού. Με τους άνεμους οι υδρατμοί αυτοί μεταφέρονται παντού, σε όλη τη γη.

Εκεί, γίνεται το αντίθετο φαινόμενο. Οι υδρατμοί ψύχονται, υγροποιούνται, γίνονται σύννεφα και μετά βροχή, η οποία πέφτει και

ποτίζει όλη τη γη. Όσον αφορά τη βροχή, πρέπει να πούμε ότι ο τρόπος δημιουργίας της είναι ακόμα άγνωστος. Μόνο θεωρίες υπάρχουν. Επίσης είναι θαυμαστό το γεγονός ότι οι σταγόνες της βροχής έχουν κάποιο όριο ως προς το μέγεθος. Διαφορετικά, αν ήταν μεγαλύτερες, θα σκορπούσαν θάνατο και όχι ζωή.

- Όλοκληρώνοντας την αναφορά μας αυτή για τη θάλασσα αξίζει να πούμε ότι:

α) Οι θάλασσες καλύπτουν το 70% της επιφανείας της γης. Αν κάλυπταν μεγαλύτερη έκταση, θα είχαμε πλημμύρες, υγρασία και άλλα ανεπιθύμητα φαινόμενα που θα δυσκόλευαν τη ζωή. Αν κάλυπταν μικρότερη έκταση, θα υπήρχε ξηρασία και λιγότερη βλάστηση, που κι αυτό θα είχε αρνητικές συνέπειες στους ζωντανούς οργανισμούς.

β) Μέσα στις θάλασσες υπάρχει αλάτι. Έχει κι αυτό τον λόγο του. Το άλας, όπως γνωρίζουμε, είναι αντισηπτικό· εμποδίζει την σήψη και την αποσύνθεση μέσα στο θαλάσσιο οικοσύστημα.

γ) Τέλος, μέσα στις θάλασσες ζουν αναρίθμητα είδη ψαριών και άλλων θαλασσίων οργανισμών, με τους οποίους τρέφεται ο άνθρωπος, και που προσθέτουν μια τεράστια ποικιλία μέσα στον κόσμο των έμβιων όντων που προκαλεί θαυμασμό.

«Ως εμεγαλύνθη τα έργα σου, Κύριε, πάντα εν σοφία εποίησας»

Από τη σύντομη μελέτη που κάναμε στα δύο αυτά συστήματα, την ατμόσφαιρα και τις θάλασσες, βρήκαμε και πάλι αφορμές να θαυμάσουμε τη σοφία και την πρόνοια που υπάρχει στο καθετί.

- Το πολύτιμο οξυγόνο βρίσκεται στην ακριβή αναλογία, ώστε να λειτουργεί ομαλά η ζωή στους οργανισμούς. Χρήσιμο επίσης είναι και το άζωτο.

- Το διοξείδιο του άνθρακα συνεισφέρει κι αυτό τα μέγιστα, διότι αποτελεί βασική πρώτη ύλη όλων των τροφών που καταναλώνουμε, αλλά και των καυσίμων που παράγουν την κίνηση και τη θέρμανση.

- Το όζον αποτελεί την ασπίδα που μας προστατεύει από τις βλαβερές ακτίνες του ήλιου.

- Οι υδρατμοί μας προμηθεύουν το νερό και αποτρέπουν τις μεγάλες διακυμάνσεις της θερμοκρασίας.

- Θαυμάσαμε επίσης τις καταπληκτικές ιδιότητες του νερού αλλά και την αναγκαιότητά του στο φαινόμενο της ζωής.

- Είδαμε τέλος με τι σοφό τρόπο μεταφέρεται το νερό από τις θάλασσες, όπου βρίσκεται αποθηκευμένο, σε όλη τη γη για να ποτίσει κάθε ζωντανό οργανισμό και να «αρδεύση άπασαν την κτίσιν προς ζωογονίαν».

Θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε τη μελέτη μας αυτή με αναφορά στον αόρατο κόσμο του ατόμου, στα στοιχειώδη σωματίδια από τα οποία αποτελείται το σύμπαν και στις θεμελιώδεις δυνάμεις που τα συγκρατούν.

Πολύ μεγαλύτερο ενδιαφέρον θα παρουσίαζε η μελέτη του κυττάρου, που είναι η μικρότερη μονάδα ζωής με την εξαιρετικά πολύπλοκη κατασκευή του, το πλήθος των οργανιδίων που βρίσκονται σ' αυτό και ιδιαίτερος το DNA πάνω στο οποίο βρίσκονται κωδικοποιημένες όλες οι ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά του οργανισμού. Θαυμασμό προκαλεί και ο κόσμος των φυτών, των ψαριών, των πουλιών και των ζώων. Για ένα έντομο, τη μέλισσα, έχουν γραφεί τόμοι ολόκληροι βιβλίων. Εκεί όμως που μένει κανείς κατάπληκτος και ο θαυμασμός φτάνει στο αποκορύφωμα, είναι το ανθρώπινο σώμα, το τέλειο αυτό καλλιτέχνημα, που αποτελεί την κορωνίδα της δημιουργίας. Τι να πει κανείς για την καρδιά, που σαν μια αντλία δουλεύει ασταμάτητα στέλλοντας το αίμα σ' όλο το σώμα; Τι να πει κανείς για το πεπτικό σύστημα, με το οποίο οι τροφές διαλύονται και στη συνέχεια ξανασυναρμολογούνται από τον οργανισμό για να γίνουν κόκκαλα, κρέας, νεύρα, λίπος κ.λπ.; Τι να πει κανείς για το αίμα, που μεταφέρει τις θρεπτικές ουσίες και το οξυγόνο στα 100 τρισεκατομμύρια κύτταρα του σώματός μας, ώστε όλα ανεξαιρέτως να τραφούν και να παράγουν την ενέργεια που τους χρειάζεται; Τι να πει κανείς για το μάτι, που είναι μια τέλεια φωτογραφική μηχανή; Ή για το αυτί, που σαν ραντάρ συλλαμβάνει και επεξεργάζεται τους ήχους; Τέλος, τι να πει κανείς για τον εγκέφαλο του ανθρώπου, που θεωρείται το τελειότερο δημιούργημα σ' όλο το σύμπαν; Για όλα αυτά ο κάθε καλοπροαίρετος ερευνητής αναφωνεί με δέος: **«Μέγας ει, Κύριε, και θαυμαστά τα έργα σου και ου δείς λόγος εξαρκέσει προς ύμνον των θαυμάσιων σου».**

Θα χρειάζονταν τόμοι χιλιάδων σελίδων για να περιγράψουν τα θαύματα της φύσεως. Όλα μαρτυρούν την ύπαρξη Θεού Δημιουργού. Μέσα απ' αυτά φαίνεται η παντοδυναμία, η πανσοφία αλλά και η αγαθότητα του Θεού. Ο φυσικός κόσμος, όπως λέει ο Μέγας Βασίλειος, αποτελεί «διδασκαλείον και παιδευτήριον θεογνωσίας των ανθρωπίνων ψυχών, διά των δρωμένων και αισθητών χειραγωγίαν τω νω παρεχόμενος, προς την θεωρίαν των αοράτων». Δηλαδή, ο φυσικός κόσμος εκτός από κατοικία του ανθρώπου είναι και σχολείο για να γνωρίσει τον Θεό. Και μέσα από αυτά που βλέπουμε και αντιλαμβανόμαστε να οδηγείται ο νους μας στη θεωρία των αοράτων. Είναι ένα βιβλίο του Θεού, ένα άλλο Ευαγγέλιο, γραμμένο σε γλώσσα

που όλοι οι άνθρωποι μπορούν να την διαβάσουν, ακόμα και οι αγράμματοι, και μέ σα απ' αυτό να εννοήσουν όχι βέβαια την ουσία Του, αλλά τα ιδιώματά Του. «Ουκ εκ της ουσίας αυτού τον Θεόν γνωρίζομεν», παρατηρεί ο αγ. Μάξιμος ο ομολογητής, «αλλ' εκ της μεγαλουργίας αυτού και προνοίας των όντων. Διά τούτων γαρ, ως δι' εσόπτρων, την άπειρον αγαθότητα και σοφίαν και δύναμιν κατανοούμεν». Δεν γνωρίζουμε, λέει, τον Θεό από την ουσία Του, αλλά από τα μεγαλειώδη έργα Του και την πρόνοια που δείχνει στα δημιουργήματά Του. Μέσα απ' αυτά, σαν από καθρέφτη, κατανοούμε την άπειρη αγαθότητα και σοφία και δύναμή Του.

Κάποτε περπατούσαν στους αγρούς ο μεγάλος φυσικός Κέλβιν με τον διαπρεπή χημικό Λίμπιχ. Τότε ο Κέλβιν τον ρώτησε αν τα άνθη που απλώνονταν μπροστά τους προήλθαν από τυχαία ένωση των στοιχείων, οπότε ο Λίμπιχ απάντησε: «Θα μου ήταν πολύ πιο εύκολο να δεχθώ ότι ένα βιβλίο Βοτανικής γράφτηκε με τυχαίο ανακάτεμα των τυπογραφικών στοιχείων που το αποτελούν, παρά ότι τα άνθη αυτά έγιναν από τυφλό συνδυασμό των χημικών στοιχείων που τα αποτελούν».

Θα ήθελα να κλείσουμε τη φτωχή αυτή αναφορά μας στην φυσική αποκάλυψη με λόγια όχι της Αγίας Γραφής ή κάποιου πατέρα της Εκκλησίας αλλά ενός μεγάλου και σεμνού επιστήμονα, του κορυφαίου αστρονόμου όλων των αιώνων, του Κέπλερ. Αυτού που ανακάλυψε τους τρεις υπέροχους νόμους της κινήσεως των πλανητών. Εκστατικός, μπροστά στο θείο μεγαλείο που αντίκρουσε στον έναστρο ουρανό, αφήνει την ψυχή του ελεύθερη να πετάξει στους υπερουράνιους θόλους. Λέει λοιπόν σε κάποια μελέτη του: «Πριν απομακρυνθώ από το τραπέζι των επιστημονικών μου ερευνών, θέλω να σηκώσω τα μάτια μου και τα χέρια μου στον ουρανό και ν' αφήσω την ταπεινή μου προσευχή θερμή να υψωθεί προς αυτόν που δημιούργησε το φως. Κύριε και δημιουργέ μου. Θερμά σ' ευχαριστώ που με τα δημιουργήματά σου μου έδωσες τόση χαρά. Σ' ευχαριστώ που με τα έργα των χειρών σου μου χάρισες αληθινή απόλαυσι. Όσο μπόρεσα με το μικρό μου μυαλό ν' αντιληφθώ το άπειρο μεγαλείο Σου, φανέρωσα στους ανθρώπους το ασύλληπτο κάλλος της δημιουργίας Σου. Κύριε, συγχώρεσέ με, αν είπα κάτι ανάξιο της μεγαλωσύνης Σου, ή κάτι που δεν αποδίδει ολόκληρο τον απέραντο σεβασμό που οφείλουμε στο άγιο Όνομά Σου...

Ουρανό, Γη, Ήλιε, Σελήνη, Άστρα, δοξολογείστε Τον.

Και συ, ψυχή μου, ψάλλε στον Κύριο και Δημιουργό Σου ακατάπαυστο αίνο μέχρι την τελευταία σου πνοή! Τιμή και δόξα ανήκει σ' Αυτόν εις τους αιώνας. Αμήν».